

12.
A. N. O. D.

DE

PRÆDICTIO,
NIBUS ASTRO-
LOGICIS,

COGITATIONES PHILOSOPHICÆ,

Quas

Amplissima FACULT. PHIL. quæ Aboæ est,
ANNUENTE

SUB MODERAMINE,

D^N TORST. RUDEEN,

Poët. Professoris Ordin. & Celeberrimi,

nec non Pastoris in Pamar longe meritissimi,

Præceptoris ac Promotoris perenni pietat-

is zelo devenerandi.

Speciminis ergo

*Candidorum oculis ac simul animis mo-
deste offert*

BIRGERUS GIERDZLIN, Calm:

In Acroaterio Max. horis convetis.

17 Calendas Januarii anni noni & nonagesimi,

Seculi post millesimum septimi.

Impr. apud Jo. LAURENT, WALLIUM,

Ex Madelin. 1698

Experientissimo ac Amplissimo

V I R O, |

DN. LAURENT.
BRAUN,

Medicinæ DOCTORI ac PROFESSORI
in inclytâ Regiâ Livonum Acade-
miâ quæ Pernoviæ est Celeberrimo,
Mecænati Promotorique quo-
vis honoris cultu profe-
quendo

QVÆ VIS FAUSTA!

Ingenii hunc fatum qui est prorsus Palladis
expers,
Condecorare tuo nomine conspicuo
Magne o Mecenas, primum dum sum meditatus,
Æstu curarum anxius ipse fui,

Sero

Sero etenim veniens nimis, & minus apta datur,
Miretur quisquam si tremo si paveo?
Namq; audere jubet candor, Tibi propria virtus,
Promittitq;vè aditum non fore difficilem.
Hunc sum semper enim primis expertus ab annis,
Contigit ut tanti nominis esse cliens.
Ipse mihi absentem videor nunc cernere vultum,
Quo vix mitior aut gratior ullus erit,
Quapropter captis audacibus annue nostris,
Et solita munus suscipe fronte meum,
Præcipue mentem cum significare putarim,
Hoc plenam cultus debiti & obsequii,
In Te de nostro quem nulla obliteret ætas,
Pectore, fata licet Te procul esse velint.
Præsidiq;vè tui radiis tamen ipse coruscus
Semper ero, nec eos nubila diminuent.
Sint precor, usq;vè Tibi non inclementia fata
Sit decus intactum, gaudia perpetua!

Non tam externo signo, quam
magis interno cordis affectu
vovet

Autor.

Den Ehreborne och HögWäldtade
Herr Niclas Schult /
Förnam Köp- och Handelsman
i Åbo/ wälbewägne Gynnare och
högtårade Nutritio.

Den Ehreborne och Wälförfarne
Herr Wether Bass /
Regimentz Chirurgo under Åbo
Länns Infanterie Regiment/ min högt-
åhrade Herr Swäger.

Sag längst åstundat see / det *Phæbus*
skulle länckia /
Sin eld-lijf gnistrand wagn och liufwa
dagen skänckia /
Den på wår höga *Pol*, som med sig måt-
te haft /
I liuset någon frucht / som smakat af
den saft /

Apol-

Apollo wan är gie/ åth dem som honom
Dyrka
Hwar af Ehr Herrar/ iag/ der till min
plicht må yrka/
Har altid gödra tänckt delachtig och
tee fram/
Fast den en dunkel ferg kan hafwa
bland Ehrs kram.
Ohen dag nu endtlig år uprunnen men
en swarar
Emot min önskan/ ty den frucht han
uppenbarar/
Har nått sin tillwert af en ofructbar
och flett
Minerva/ som en lärdt än sköta
åfren rätt:
Men som iag endast söckt itt prof här
med fram-bringa
Af plicht och skylldigheet som mig en
binda ringa
Då iag befinner det Ehr ynnest sträc-
ker sig
Utöfwer all den tienst Ehr nånsin
wißt af mig/
Så blir iag i det hopp/ at denna ringa
gåfwa

Tagg up och tydz så ut/ som iag mig
 mände lofwa/
 Att Eder Gunst mot mig lår ölas
 mehr och mehr/
 Här effter som här till och många
 åhren fler
 Att kunna tiena Ehr/ ey står i min
 förmåga/
 För allt/ fast iag dher an/ skull wända
 all åhåga
 Det iag åtnutit har/ ifrån den förste
 dag/
 Jag Eder wardt bekant: min mæckt
 åhr alt förswag.
 Fördensskull framgent skall min önskan
 derta wara/
 Att han som allt förmår Ehr från all
 nöd och fahra/
 bewarar med sin hand befriar från allt
 qwal/
 Och öpnar för Ehr sidst sin himmels
 frögde saal:

Med sådan Önskan offererar denna
 ringa Striffe

Tiensskyltd.

Birger: Gierdzlin:

יהו יהוה עמנו

*Bardam quæ calamo mentem se ad sidera flectis
Gloriam ut illustret respice Christe tuam.*

PRÆFATIO.

Inter cætera omnia omnipotentis Numinis divini summe admiranda magnificaque opera, neminem tam veternosum hujus amphitheatri contemplatorem esse arbitror, qui, (modo rationis usus particeps) non ingenue fatetur in sideribus cuilibet accurate inspicienti offerri quod oculos mentemque summa perstringit admiratione, omnesque ad eorundem excellentiam prædicandam movet; Hæc etenim, dum reliqua corpora mixta per se interitui sunt obnoxia, omnem eluderent corruptionem, ni vis quædam supernaturalis interitum iisdem inferret, quid vero usus præstant rebus humanis, quis est qui ignorat? motu quippe constanti distinguunt lucem a

A

tene-

tenebris, atque sic temporum definiunt vicissitudines, constituendo nobis annos, menses, dies, horas, &c. quorum etiam Sol & Luna reliquis propiores varie hæc inferiora lumine suo afficiunt, imò cum cæteris in cognitionem creatoris aliqualem nos perducunt, secundum illud: Cæli enarrant gloriam DEI, & opera manuum ejus annunciat firmamentum: Ex horum namque visibilium intuitu intensiori invisibile Numen quodammodo innotescit: Hinc Seneca, in cælum, ait erexisse Naturam vultus nostros, eoque quidquid magnificentum mirumque fecerat videri a suspicientibus voluisse, tanquam ea quorum incomparabilis splendor ac majestas immersos tenebris mentis oculos, ad contemplandum creatoris magnitudinem illuminaret, eo namque animi proposito cælestia lustrare nos oportet, ut ex immensâ eorundem mole, immensitatem conditoris in consilio habeamus, ut ex inenarrabili operum multitudine creatoris omnipotentiam, ex Planetarum erroneo, constanti tamen, motu, directoris immutabilitatem, ex ordine & positu primo intuitu, confuse sparsorum siderum, elegant-

3

gantissimo, opificis imperscrutabilitatem & sapientiam, ex immutato universi vultu ac per tot secula perdurante corporum caelestium compage, conservatoris aternitatem & incorruptibilitatem, paucis, e regni hujus visibilis splendore & magnificentia, Redtoris majestatem & invisibilia cognoscere, predicare, devotissimaque ac humilima mente colere magis magisque discamus. Et haec est illa Astrologia quae & homine Christiano digna, Deoque grata est; Quamobrem non possumus satis admirari eos, qui non tantum corpora illa caelestia diversissimae naturae faciunt, verum etiam, pro vario, eorundem, inter se nexu, variae res omnes in haemispherio hoc inferiori affici determinarique statuunt, imò, eo absurditatis proveci, ut exinde omnia quae in mundo sublunari futura sunt, sese non tantum exacte praescire, verum etiam infallibiliter praedicere posse gloriantur, tribuentes sic opificio, quod debetur opifici, nec ponderantes summum ac verum DEUM, per hoc, tanquam infallibile verum à gentilium Diis, certissime dignosci velle, ut in plurimis scripturae locis ipse asserit; Hoc, jam etiam atque etiam in

animo volutans, accedente denique quorundam
 Celeberrimorum Præceptorum meorum
 instinctu, quibus & summam reverentiam &
 quicquid mihi est, debeo, in illis quæ sunt
 de Vana Astrologia ingenii vires experiri apud
 animum constitui, quæ materia licet plus
 in recessu habeat, quam ut mea tenuis Mi-
 nerva ea omnia complecti, digneque ut ejus-
 dem requireret nobilitas delineare valeat, non
 potuit tamen me rei difficultas, a proposito
 deterrere, memorem illius Terentii Nihil tam
 difficile est, quin quærendo queat in-
 vestigari: stimulante etiam hoc, quod dici
 solet: Qui nunquam malè, nunquam be-
 nè. Quamobrem, si Benevole Lector, equi-
 tate potius, quam jure tuo, quid hoc in ne-
 gotio tibi in me licet, testari velles, esset quod
 magnoperè optarem.

§. I.

Hisce præmissis, more a plerisque re-
 cepto observato, jam quid sit Astro-
 logia proxime exprimere nobis in-
 cumbit, in quo multum immorari tanto
 minus e re esse ducimus, quanto nobis
 con-

constat certius, quemlibet, qui aliquo modo rerum imbutus est notitia, hoc sibi satis habere perspectum cognitumque, sufficit ideo pro ratione instituti innuere Astrologiam olim sub Astronomiæ nomine venisse, recentiores autem scriptores hanc, ab illa, rectius distinxisse, ut & utriusque nomina differentiam quæ inter illas est involvant: *Astronomia, enim, astrorum lex & ratio est, illorum naturam, situm, ordinem, magnitudinem, distantiam, aliaque indagans accidentia ac Phenomena: Astrologia autem ex astris astrorumque qualitatibus, motibus, congressibus, aspectibus, similibusque accidentibus, prognosis sive prædictio est: Unde non immerito divinatrix & Judiciaria dicitur, quoniam officium Astrologorum volunt esse vires atque effectus stellarum scrutari, quas in Elementis & elementatis corporibus mutationes, pro vario in cælis positu, secundum sententiam illorum, excitant, notare, regulas de temperamentis & inclinationibus humanorum corporum medicis, de auræ mu-*

tatione, ventorum, pluviarum, siccitatū, sterilitatum &c. eventu, præscribere, eventusq; futuros longe ante prænuntiare.

§. II.

Jam, ut eo felicius in cæteris progrediamur, inque intimiorem rei, de qua acturi sumus, perveniamus notitiam, opiniones Astrologorum circa influentias ac proprietates siderum in antecessum perpendere placuit, præcipue cum tota illorum divinandi ratio, hisce tanquam infallibili basi innitatur, deinceps judicium nostrum, præeuntibus nobis in his auctoribus probatissimis, quibus & cordi veritas, quique rem exquisite satis rimati sunt, subjungere pergamus. Cum verò omnia quæ circa hanc rem observatione digna sunt, exponere nec valeamus, nec nostri sit instituti; proinde præcipua tantū capita attingere animus est, initium sumendo a Sole & Luna, a quibus & Astrologi cœlestium influentiarum veritatem demonstraturi exordiuntur, uno quasi ore clamantes,
So-

Solem planetarū maximum & lucidissimum, lucem, calorem & vim vivificam toti mundo impertiri, suoque motu temporum describere vicissitudines, &c. Lunam præesse humiditatibus easque augere vel minuere, vimque suam intendere, vel remittere, pro diverso luminis statu, crescente enim Luna humorem augeri, decrescendo minui & exhauriri dicunt, experientiam adducentes testē, quod scilicet animalium corpora hominumque pro incrementis & decrementis Lunæ, sua etiam habeant incrementa & decremēta, sic Ostrearum & Conchyliorum corpora à potestate lunari, augeri, vel minui, docet Plin. l. 2. de hist. Anim. c. 4. & Arist. de Gen. Anim. Nec non cancrorum carnes & ossium medullas in animalibus, lunæ incrementa & decremēta sequi, in arboribus & germinibus prout Luna crescit & decrescit, humores etiam crescere & decrescere, & hanc esse causam quod ligna tempore decrescētis Lunæ cæsa, carie non infestentur, affirment, Epilepticos, denique,
hy-

hydropicos, Phthificos, fæminasq; menstruales, & generatim omnes, quæ sunt imbecillioris teneriorisque valetudinis, lunæ menstruas variationes notabiliter sentire, ultimo Oceani quoque fluxum refluxumq; cum annuis suis mensurisque ac diurnis mutationibus, a Luna manifestissime dependere, statuunt.

§. III.

PRÆTER has, cæteris etiam stellis, suam in hæc inferiora efficaciam nihilo quidem Solari Lunarique minorem adsignant, idque virtute quadam singulis propria, & ab ipsorum lumine ac motu prorsus aliena, statuentes, effectus, qui Soli, Lunæ, Marti, cæterisque planetis tribuuntur, esse valde diversos, lumen autem eorum, non adeo varium, cum sit in plerisque ipsissimum Solis lumen a Planetis ad hæc inferiora reflexū, ideoq; ut effectus tam diversos producant necessum esse, ut præter lumen variis polleant virtutibus, asserunt. Hinc h̄ a Genethliacis infortunam majorem dictum faciunt natura tardū, & propter motum
suum

uum & propter Significationem frigidū
 & siccum in gradu excellenti, existima-
 tur quoque ægritudines inferre melan-
 choliam humorum defluxus, epidemiam,
 omnium penuriam ad victum necessa-
 riorum, & alia plurima aduersa; quippe
 natura destructivus, equidem prædomi-
 nans in hominum genituris traditur
 eos facere significareque pigros, stul-
 tos invidos avaros melancholicos, men-
 daces &c. (♂) alias infortuna minor, ha-
 betur exsiccando urere, atque sic sterili-
 tatem exurendo inducere, morbos ge-
 nerare calidos & siccos, febres tertia-
 nas, sanguinis eruptiones, inflammatio-
 nes, morbos pestiferos, mortes repenti-
 nas &c, homines facere furibundos, pro-
 digos obscænos &c. (♂) cum (♀) ☿ (♃) cale-
 facere quidem aliquantulum, sed magis
 humectare, (♂), tamen cum (♀) omnium
 afferre fertilitatem & ubertatem, nisi
 in loco dejecto afflictū a maleficis, aut
 aliunde impediti fuerint, item in geni-
 turis (♂) producere opibus intentos, ve-
 recundos, sobrios, religiosos; (♀) delica-

tos, incontinentes; in voluptatibus sva-
ves, venustos. (D) vagabundos, tenaces,
debiles &c (☿) se indifferenter habere cre-
ditur, adeoque (☉) (D) ac (☿) pro vario
malorum bonorumve consortio, nunc
boni nunc mali ducuntur, (☿) vero in
genituris, singulariter homines reddere
versutos, parcos, agiles &c. volunt; quam-
vis in hūce pariter & aliis magnus
reperiatur astrologorum dissensus et-
iam a se ipsis; ita Cardanus in Apho-
risimo uno Iovem ait significare opibus
intentum, in alio, liberales homines eun-
dem facere testatur. Huic de stellarum
diversitate atque in sublunaria, efficacia,
sententiæ favet ex Recensioribus Poiret,
dum ex diversitate terræ corporum cæ-
lestium inferre vult diversitatem, di-
cens: *in minima telluris particula v. g. in
prato quis innumeras rerum & vis agendi
in sese varietates enumeret, quanta igitur
præ his debet esse corporum celestium diver-
sitas, & quam multe agendi vires, secundum
illam diversitatis constitutionem; Et alibi ju-
dicat in immenso calo ejusque sideribus poten-
tem*

tem & diversam esse agendi aptitudinem, potentem, ob eorundem immensam corporum quantitatem, permeationem, fluxum aliorum in alios, diversam, ob diversum occursum corporum mox in hac, mox in illa, jam hoc jam alio modo Planetarum videlicet inter sese, tum fixarum respectu. Unde quod unius effluvia cum illis alterius vel plurium aliorum diversimode juncta, varieque in illa impingentia diversas mutationes producant, quæ & ipse in diversa corpora quæ super tellure sunt incurrentes, eis diversa accidentia excitant, ab illis præcognita, qui corporum horum occursum regulares, eorumque vires & naturales constitutiones norunt.

§. IV.

Has vero Planetarum vires, intendi vel remitti asserunt astrologi, prout iiti, in hoc aut illo signo, in hac vel illa domo cæli, sub hoc vel illo cum cæteris planetis aspectu, in hoc aut illo positu cum stellis fixis, quibus omnibus & singulis, etiam multum virium inesse fingunt, facientes alias Saturninæ, alias

4
Martialis, Jovialis, Venereæ, aliasque
Mucurialis naturæ, ut ex uno Argoli
Catalogo videre est Astronom. Lib 3 C.
29. Sic & signorum, quæ vocant Do-
decatemoria, quibus Arietis, Tauri &c
antiqui incolæ nomina, sua concessere
1. quædam dicunt ignea & cholericæ,
aliqua terrea & melancholica, aliqua a-
erea & sanguinea, alia deniq; aquea &
Phlegmatica 2. Distribuunt ea Planetis
in Detrimenta, Exaltationes & Casus,
ita ut cum Planetæ sint numero 7 signa
vero 12, quinque minoribus videlicet
♄ ♃ ♀ ♁ ♀ singulis bina cederent in
domos proprias, luminaribus autem non
nisi singula, nec enim supererant plu-
ra, ut e Schemate patet quod habet Al-
stedius pag. 206. Horum opposita si-
gna cujusvis Detrimentum appellant,
quod in iis influxus ipsorum debiliten-
tur admodum, aut in contrarios pror-
sus convertantur, quemadmodum in his
suis domibus fortius multo & cum au-
toritate quasi agant. Duodecim por-
ro domos cælestes constituunt, quam-
vis

13
vis in his multum dissentiant artifices, hasque non tam variare siderum influxus, quam ad certum boni malive seu significandi tantum sive efficiendi genus, determinare volunt, atque ita in prima domo, vitam recens nati & constitutionem corporis, in secunda, ejusdem divitias & lucra, in tertia, fratres, agnatos & itinera brevia, in quarta seu imo cæli, parentes & hæreditatem, in decima seu cæli summo, honores & magistratus significari: quæ omnia ob prolixitatem recensere supersedemus, plura de his qui desiderat, adeat Alstedii Elementale Astronomicum eap.7. præterquam quod harum domorum significationes expresserat Gauricus his versibus:

*Prima domus vite, versat presagia nostra,
Altera divitias & bona parva notat,
Tertia dat fratres, iter & breve, religionem,
Quarta domus stabiles res, simulatque,
patrem,
Quinta dabit natos, convivias, dona, jocosque,
Sexta pecus, servos, agraque membra viris,
septi-*

*Septima dat rixas, hostes, connubia, mortem,
Ostava heredes, denotat atque necem,
Religionis opes, & itinera longa, sopores
Ad cali culmen, regna, trophea, decus
Spemque bonus genius prabet, fidosque so-
dales,
Ultima carceribus hostibus atque datur.*

§ V.

Ad spectuum autem rationem influ-
xus stellarum multum vel adjuvare
vel impedire varieque temperare exi-
stimant ideo præcipue, quod in Lunæ
conjunctionibus & cum sole oppositio-
nibus & quadraturis, aeris & tempe-
statum mutationes, imprimis vero æ-
stium marinorum notabiles varietates
observentur, quas a positu illo diverso
Lunæ ad solem (quem ad spectum per me-
taphoram dicebant) unice pendere per-
vasi; unde eandem rationem cæte-
rarum stellarum esse arbitrati sunt,
quamobrem & illis multum efficaciam
attribuere pro varia invicem aspicien-
tium distantia. Sic conjunctionem fe-
li-

licem autumant quæ intercedat inter
(♃) (♀) vel inter alterutrum & (♄)
(♅) (♁), infelicem inter (♁) (♂)
vel in alterutrum & (♄) (♅) (♁) &c.
Speciatim etiam stellarum fixarum cum
Sole congressibus ortui & occalui,
quam cosmicum & heliacum apellant,
vires adscribunt non spernendas in ae-
ris præsertim tempestatibus ciendis, ut
E. G. Zonam Orionis cum Sole exo-
rientem dicunt aerem turbidum facere,
Arcturum vesperi seu Heliace orien-
tem tempestates commovere, ortum
cornu (♊) pluvias & nives afferre
persvasum erat Ptolemæo, ac etiamnum
Hyades & Plejades pluviosas esse, im-
primis autem Sirii & Procyonis exor-
tum Cosmicum notabilem in terris die-
rum Canicularium inde dictorum æ-
stum facere constanter credunt. So-
lis denique & Lunæ conjunctiones &
oppositiones menstruas generatim o-
mnes multæ docent esse virtutis & ef-
ficaciæ annuatimque redeuntibus Solis
Lunæque obscuracionibus effectus ad-

& certe lapis esset, qui non sentit Solis calorem benignissimosque radios, quibus animalium vita, plantarum vigor & incrementa foventur, quotannis de novo restaurantur, sine quibus hæc nulla forent, ac tellus omnis cum circumfusa reliqua sphaera Elementari, gelu vehementi constriingeretur. circa Solis influxus autem notandum 1. Eosdem non aliunde esse quam ab ejusdem lumine & qui hoc comitatur calore, imprimis motu a vel ad verticem nostrum 2. Eosdem eodem tempore in diversis terræ locis dissimiles esse, quod non tribuendum est cælo aut soli, sed terris, quarum ad Solem rectior aut obliquior, ficcior aut aqvosior conditio, planities vel montosa asperitas &c. exceptum Solis generalem influxum, ad multiplicem istam diversitatem non aliter deflectit, ac terra lutosa eundem ad sui indurationem, ceræque fluxa natura ad emollitionem determinat. Sic innotescit experientia quotidiana, dum in uno loco serenus est aer, in alio non

non adeo diffito eundem esse nebulosum, turbidum, pluvium: dum hic venti dominantur alibi tranquillitatem maximam existere: dum inter montes, prope fluvios, lacus, paludes, nebulae densissimae omnia tegunt, in aperto campo, non procul remoto vernare omnia. Sic etiam quod eadem regio diversis anni partibus eandem caloris solaris non experiatur efficaciam, id non ab alia atque alia partium caeli quantitate est derivandum, cujus una & simplex semper conditio est, sed verius Solis a vertice ad verticem ejusdem regionis accessui & recessui, diutinaeque ejus morae supra horizontem longiori vel breviori, adscribi debet.

§ VII.

Lunae efficaciam in corpora sublunaria eo minus in dubium revocamus, quo de eadem, aegrotantium corpora, aestusque maris, nos reddunt certiores, quod autem agat in teneriora ac morbidorum animalium corpora centies sese expertum fuisse testatur Excellen-
tissi-

tissimus ille Philosophus Scurmius in sua Philolophia Eclectica, Æstus autem marinos producere Lunam non tam activa quadam ac cælitus effusa virtute quam corporis sui pressione motuque ex hypothefi Renati Des-Cartes & aliorum complurium de rebus Physicis benè meritorum arbitrantur demonstrari posse, Vid: Cartes. princ: Phil. part: 4. § 49. & seq. Rohault. Phys: part. 2. cap. 29. Hoffwen. Phys: disput. 14. § 9. &c. & sane ex aeris pressione potius dependere illas mutationes, quibus obnoxia sunt morbo correptorum corpora, pro varia lunæ viciffitudine, non absurde statui autumant authores non leves, quam ex ejusdem lumine, quod in interluniis nullum est, vel ab alio influxu, quem sine luminis vehiculo descendere vero simile aut liquidum non est. Quod vero pertinet ad illos humores, quibus abundare creditur luna, quos etiam auctiores sentiunt quadam sublunaria crescente luna: Hæc est hypothefis Honora-

norati, quod lunarem globum terreno nostro similitimum supponat, eosdem humores ex ipsa luna cum radiis inde reflexis per evaporationem quandam ad nostram gravitatis sphaeram usque diffundi, correptosque ab hac porro ad terram detrudi, statuat. Plurima tamen circa hanc rem traduntur, quorum veritatem destruit experientia, cum inter alios recensiores Physicos, Jacobus Rohault. testetur per 5 lustra se observasse ossium medullas in uno eodemque animalium genere; ostreas, item pilces &c. alios succi pleniore, alios macilentiores in maximo tamen luminis lunaris incremento, idque pro alimenti copia vel inopia, pro majori minorive agitatione & vexatione inter undas, vel prout a longinquo, aut a vicinia &c. advecti sunt; menstrua autem faminarum a lunæ cursu determinari experientiae repugnare idem testatur.

§. VIII.

CERTUM quidem est planetarum ple-
rosque magnitudine Lunam superare
fimi-

simili quoque modo de Solis lumine su-
 um habere splendorem, stellas etiam fi-
 xas eujdem substantiæ esse cum Sole
 nec ipso forte multo minores, nonnullæ
 etiam majores, unde etiam hic cum luna,
 illæ cum sole eandem in inferiora excere-
 rent vim & potestatem, si tam immenso
 a nobis spatio non distarent, ideoque,
 quamvis lumen superiorum planetarum
 fixarumq; stellarum e singulis emanans
 esset copiosissimum, in via tamen illud
 ita debilitatur, ut junctim omnes illustra-
 re sensibiliter nocturnas aeris tenebras
 non valeant, nulla itaque sensibilis ho-
 rum est efficacia in hunc sublunarem
 mundum præter exiguam illam lucu-
 læ impressionem, qua oculos nostros,
 sed non nisi dum alius lucis motu non
 confunduntur, leviter afficiunt, absque
 notabili sensibilibus aliqua corporum in-
 fralunarium mutatione, quod si cuivis
 stellæ vires in hanc sphæram Elementa-
 rem concederemus efficaces, interim
 tamen unlo indubio experimento pro-
 bari potest influxus illos inter tam in-
 nume-

numeras 'stellas, magis uni quam alii
 competere, adeoq; admodum vacillan-
 tem dicimus esse illam assertionem, qua
 docent (♄) esse frige factivum, cujus debi-
 le lumen inter secundæ magnitudinis fi-
 xas vilescit: (♂) omnia exurere, imo ipso
 sole calidiorem: (♃) (♀) humidos, & præ
 sole, & luna beneficos, cum tamen certe
 omnia quæ ad reviviscentiam fructuum-
 que maturitatem perveniant, ea id Soli
 debere colligamus: licet eodem tempo-
 re innummerabilia astra eundem cir-
 cumdedissent, quod accedentem ad ver-
 ticem nostrum effectus isti annuatim
 consequantur, recedente vero paula-
 tim cessent. Quis denique tam stolidus
 esset ut in æstivo Sole constitutus præva-
 lente semper Solis Lunæq; lumine, causã
 intensiõris caloris arcesleret Martem vel
 aliam stellam, quod perinde esset, ac si
 quis quod e vicino incendio malum i-
 minet ædibus ucalegontis proximi, id
 ipsi Vesuvio aut Balalvano, Sumatræ in-
 sulæ Vulcano, aut vagabundis per æ-
 rem

rem ignibus fatuis attribueret: Et quomodo fieri posset ut Saturni, multis plerumque Martialibus aut alius naturæ fixis undique cincti frigus, aut Martis inter Saturninas aliasque mediæ exsuperantem calorem &c. sentirent nostri Astrologi, maximè cum ipsam naturam quasi exuere, mutare, ac viribus suis varie debilitari dicantur, prout in hac aut ista cæli parte, sub hoc aut alio aspectu & constellatione constituti fuerint. Quis itaque cæli locus esset certissimus dignoscendi indolem cuiusvis Planetæ propriam, aut quo infallibili argumento probari potest, hoc loco vel tempore magis quam alio cuiusvis planetæ vires constare. Hinc Gassendus cum aliis magnæ doctrinæ viris asserit, Astrologos e pallida (♄) facie deceptos, eidem frigidam naturam adscripsisse, e flammeo Martis vultu ejusdem igneam substantiam &c. inconsiderate arguisse, multo autem inconsideratius in eo egisse, quod licet terra inde infinitis parasangis remota sit (♄) tamen frigus

♄tis-

Atisque æstum occultum cum insigni
 sublunarium alteratione sentiri volue-
 rint. Quibus observatis illam Poireti o-
 pinionem, qua tam diversas agendi vires
 in terram nostram stellis attribuit, hic
 non posse habere locum cuivis constat.

§ IX:

Hinc colligi satis potest quam infir-
 mo veritatis fundamento innitun-
 tur Astrologorum assertiones circa vi-
 rium stellarum incrementa & decre-
 menta, fortitudines & debilitates, cum
 in iis cuiusvis stellæ planetæque indo-
 les præsupponatur, quam observatu im-
 possibilem modo indigitavimus, & po-
 sito non concesso quod stellarum sin-
 gularum vires in his sublunaribus cum
 efficacia essent sensibiles, eaqvè distin-
 ctè quibus insunt compertæ, nihilomi-
 nus cætera, quæ de signis zodiacis tra-
 dunt incerta plerumque deprehendun-
 tur, præcipue, quod Astrologorum tan-
 tus est circa horum signorum naturam
 & qualitates dissensus, quorum discre-
 pantiam ostendit Casparus Schottus

per 4 tabellas diversæ constitutionis, ut & Joannes Baptista, qui se Astrologiæ restauratorem esse jactitat in Astrologia Gallica lib. 14. sect. 1. Ptolemæi & Cardani sententiam de natura signorum falsam esse probat. Præterea etiam certissimum est, & multorum annorum, post susceptas Europæorum in orientem & occidentem navigationes, atque in iisdem locis diurnas commorations, experientia stabilitum dum Sole apud nos in (V) aliisque borealibus signis existente intollerabiles sentiuntur æstus, apud antipodes atque antæcos frigore omnia rigere: aliæ ergo qualitates signis eisdem attribuendæ sunt apud nos, aliæ apud alios, quæ aliam atque aliam in iisdem signis naturam, si secundum se spectentur arguere nequeunt. Distributionem etiam horum 12 signorum inter 7 Planetas arbitramur profus esse arbitrariam, ut videlicet Soli & Lunæ tanquam minorum gentilium Dijs domicilia singula, cæteris autem quinque bina cederent, ac in divisione nec deficeret quidquam

quā nec exederet nec ulla observatione nec ullo experimento constat. Nec majoris momenti est constitutio illa domorū: qui enim potuit unquam Astrologis observationum certarum consensu constare quid in quaque domo, planeta quisque valet aut decernit significatque, cum in illis constituendis adeo quoque discrepant veteres ac Recentiores ut 5 diversissimos erigendi Thematis modos nobis enumerat Ranzovius & Origanus, in quibus propria Astrologorum prudentiorum confessione fictitiis refellendis operæ pretium non est immorari.

§. X.

Quamvis porro opinio de adspēctuum efficaciam in initio omnino admitti debere videatur, præsertim cum & ratione, quæ vires intendi ex unione & conjunctione rerum similium probat, & Solis lunæque congressuum configurationumque experientia roboretur, tamen si rem accuratius examinemus nihil facit ad rem, a magnis enim ac terræ vicinis luminibus

Sole scilicet & Luna ad stellas remotissimas ingenti saltu argumenta extrahere *ἂσουλ λόγιον* est. Lunares namque adpectus cum Lunæ copiosi atque notabilis luminis augmento ac decremento esse deprehendimus, quod tamen in reliquis planetis præter (♁) & (♃) aut nunquam aut armato oculo vix perceptibile notatur, ex horum tamen lumine auctiore vel imminuto nulla sensibilis effectuum varietas expectari potest, cum & plena Veneris Mercuriique facie emissum lumen, tum ob nimiam ipsorum distantiam, tum ob nimiam Solis viciniam, naturam sublunarem mutare notabiliter non potest, idem iudicium ferendum est quoque de cæteris. Quis enim a præiudiciis vacuus sibi unquam persuaderet (♁) E. G. aut (♃) adeo vicinos Soli, sive sub ipso fuerint, & terris proximi, nulloque visibili radio hæc sublunaria feriunt, sive supra aut post eum constituti, præ fulgore Solis nitidissimo æstuque vehementissimo posse parvula sua & a Sole emendicata lucula orbem

bem Elementarem ita afficere, aut Solis
 efficaciam ita vel augere vel immutare,
 ut ab illis esse quidquid vel boni vel mali
 percipitur, distincte cognoscatur, aut
 quis credat in conjunctionibus planeta-
 rum similium majores eorundem vires
 esse, cum superioris influxus ab inferiori
 interposito impediatur, quam cum ab
 eadem conjunctionis linea digressi, vires
 suas in terras liberius effundere valeant;
 his accedit propria Astrologorum con-
 fessio, statuentium vim adspetus unius
 facile retundi confundique non tantum
 ab aliis circa idem tempus contingenti-
 bus, sed etiam a loco & signo Zodiaci
 diversæ qualitatis, fixarum item vel ver-
 ticalium cosmice aut heliace orientium
 & occidentium, vel alterutri ex aspici-
 entibus invicem Planetis vicinarum & *et*
 modi innumeris aliis. Quam certa vero
 sit Astrologorum circa hæc experientia,
 inde concludi potest, quod unus idemq;
 Planetarum adspetus in iisdem cæli locis
 Zodiaciq; signis, cæterisq; circumstantiis
 iisdem permanentibus vel nunquã, vel non

nisi complurium seculorum lapsu redire potest, adeoque impossibile est, ut observationum plurimum experientia de hujus vel illius ad spectus virtute formari regula potuerit. §. XI.

Id vero maxime nos in admirationem rapit si scilicet stellis efficax concedatur ac distincte cognita influenza; cur hæc non credatur tunc magis sentiri cum terris immineant inter vicinas alias aut debiliores aut non multo fortiores, quam ubi Lunæ adjunguntur aut Soli, qui & validiore multo & terræ viciniore influxu prævalentes, earum vim vel retundunt aut penitus absorbent.

Quis enim ratione audita credat, Hyades & Plejades ea præsertim anni parte humectivam suam virtutem exserere maxime qua Solem calidum & exsiccantem sibi habent ita conjunctum ac terram inter ipsosque positum, ut impossibile sit vel radium ex ipsis unicum attingere terras, aut si quem admiserint solares; flagrantissimi, ejus vim magis in mundo sublunari sentiri, quam

quam vini guttulam unam in immenso Oceano, aut Caniculam dum extra consortium solis inter minutiores multo stellas circa terram quotidie fertur, ne minimum tamen æstus sui & adustivæ virtutis facit indicium, tum demum istam efficaciter prodere, quando Soli conjuncta sub ejus radiis delitescit, idem est ac si quis ratione simili Ætnæ incendia in his nostris oris nunquam sentiens, tum tamen, ubi vicina quædam domus inopinato incendio correpta, ex eadem plaga meridionali ipsum arderet, Æthæos etiam ignes multum cooperari, & caloris incrementa notabilia dare, sibi persuaderet. Non est alienum quod hac de re commemorat Excellentissimus Rohault. dicens astronomiæ peritos olim in usum vitæ civilis annotasse varios dies anni solaris, quibus hæ aut illæ stellæ fixæ ante orientem Solem sub quo diu latuerant, primum iterum conspiciebantur (inde oriri cosmice dictæ) una cum aëris temperie ac tempestatibus eodem tempore
ordi-

ordinarie, sed ex influxu Solis ac Terræ cujusdam conditione nativa accidentibus E. G. orientibus hyadibus aut pleiadibus in asterismo (V) esse tempestatem in septentrionalibus hisce regionibus plerumque pluviolosam, oriente Sirio maximum æstum &c. ab ignaris autem postea id quod signi vices gerebat pro causa habitum, ac hyades inde pluviolas & humidas, Caniculam calidam & siccam saltem efficienter creditas fuisse. His accedit quod incolæ partis terræ meridionalis, & supra quorum Zenith ea stella pertransit, potiori jure existimare debeant stellam illam natura sua frigidam esse, quia eodem tempore quo illa cum sole exoritur, ea scilicet tempestate qua maximum nos experimur æstū, ii intenso afficiuntur frigore, media in hyeme constituti.

§. XII.

Quod jam ad Eclipses spectat, non facimus eas prorsus inefficaces, experientia probante in eorum oculis & consequenter animis quibus insolitæ rei

rei causa ignota est, efficacissimam esse illam apparentiam cœlestem; hoc pro certo habemus Ecclipses Lunares operandi virtute, non planè esse destitutas, quandoquidem in totalibus præsertim luminis ejusdem copiosè lateque diffusi repentinus defectus, facile mutationem inferre potest humoribus jam ante turbulentis ac corporibus quæ vel ab auræ cujusvis afflatu sibi metuunt, quamvis non deficient exempla valetudinariorum & gravidarum partui imminentium, quibus Ecclipses Lunæ totales & cum magna mora non solum sine noxa & sensibili corporis mutatione, sed etiam cum singulari animi voluptate spectatæ sunt. Alia vero bene habentium corpora aut reliquam naturam sublunarem ejusmodi passioni luminari obnoxiam esse, nec experientia nec ulla ratio nos cogit affirmare; quantum quæso detrimenti nobis afferret quod careamus lumine lunari, nobis modo copiose satis fulgente, quo etiam non multo post fruimur æque copioso, quando a-

lias circa interlunia, hebdomadidus sæpe totis illines innoxii transigimus noctes? Quid nocere possunt solares etiam totales cum majori dispendio lucis atque radiorum, nubes sæpe per complures dies solis fulgorem sine aliquo damno suffocent? Et si obscurati Solis influxus cælestis gravior esset illis terris, quæ e diametro ei opponuntur (ut saniores Astrologi judicant) & Ecclipsium vis responderet magnitudini ac moræ earundem, necessum esset eas terræ regiones quæ sub Zona torrida continentur, omnium esse infelicissimas, maxime steriles & emorientes, Zonæque illius incolas & nunc esse, & olim fuisse & in perpetuum futuros omnium mortalium sceleratissimos & cæteros terræ habitatores magis vel minus religiosos pro majori vel minori ab illa terræ parte distantia, cum vix ullus annus præterlabitur, quo minus illi, qui in istis torridis locis versantur, solis totalẽ Ecclipsin non observant, terra tamen eorum magna fructuum aromatumque pretiosorum copia abundante.

§. XIII

Dum ad ea jam animū advertim⁹, quæ de novarum stellarū seu Cometarum virib⁹ narrantur (si sermo est de cometis extra hunc vorticem aut hanc terræ atmosphæram observatis) non majus fundamentum in re videntur habere quam cætera. Quod enim Claudian⁹ asserit *In celo nunquam impune spectatum Cometen*, id speciem veritatis non habere posse exemplis conatus est probare quam plurimis Joh: Babiſta Ricciolus Almag. Novi lib. 8. ſect. 1 Cap. 5 Cometarum vero ortum ſemper in terris tristes effectus inſecutos, præcipue autem principis mortē portendiſſe, experientia nondum ita edocuit, ut certo quis credere poſſit ſolos Cometas horum effectuum vel cauſas, vel ſigna extitiſſe, Tanta namque eſt cohors principum morti, ut cæteri mortales, ſuccumbentium, ut impoſſibile fere ſit in cælo oriri Cometa, ac in terris veleodem vel inſequentibus annis principem non e vita excedere, quemadmodum tam multæ ſunt indies a-

licubi pluviae, ut impossibile sit baculum in angulum statuere, ut non vel eadem vel insequenti die, hebdomade, mense, alicubi terrarum cælum profundat pluvias; Huic sententiæ accedit quoque subtilis Scaliger inqviens: multos viros fato functos fuisse, multos principatus in nihilum redactos, familias illustrissimas pessundatas, nullo Cometa indicium præbente: Notandum porro est, non omnibus ubique terrarum hominibus simul infausta vel læta & exoptata esse, sed quando una regio variis torquetur calamitatibus, alteri omnia ex voto succedere possunt, unde apparet si aliqua efficacia Cometis esset attribuenda, eos indifferenter se habere ad fausta & tristia significandum efficiendumque. Hoc denique est quod prohibet ne cometis aliquam vim ad producendos in his inferioribus bonos vel malos effectus assignemus, quia indefinita est illorum a terra distantia, certam enim non habent paralaxin, unde eandem habent rationem quoad ef-
fe-

fectus in sublinaria Cometæ, ac stellæ fixæ, quibus ut vix ullam vim in rebus sublunaribus mutandis competere respectu ad earum lumen habito suspicamur ita nec his aliquam concedere possumus. Concludimus itaque cum beatissimæ memoriæ Doctore Hoffwenio *an Cometa aliquid portendat vel causa sit calamitatum, belli, famis, mortis &c. sic licet credere sed nequimus id Physice monstrare.* Disput. Phys⁹ 9. §. 10.

§. XIV.

His ad rectæ rationis trutinam expensis facile percipi potest quam parum certæ sint Astrologorum prædictiones & vaticinia, quibus omnes effectus sublunares ex astris judicant, & quam infirmis, vel plane nullis fundamentis superstruantur cum plerorumque effectuum in orbe sublunari manifestior causa peti possit a terra, & quod aeris mutationes concernit, ventorum originem Soli quidem ut causæ generali, terris vero ipsis & corporib⁹ terrestri-

bus ut causis specialibus & in hanc potius quam in aliam plagam dirigentibus, ipsis autem ventis prout ab ortu occasu, aut cæteris mundi partibus adspiraverint, pluvias, nives, aut serenitatem, frigidam aut calidam aeris constitutionem deberi, tanto nobis constat certius, quanto rarius calendario-graphorum prædictionibus eventus respondet, ut Gassendus dicat se testari posse sæpius idem sibi contigisse, quod Joanni Pico, qui observatis tota hieme aeris mutationibus, vix ex centum triginta, sex aut septem repererit, qui cum Astrologorum prædictionibus consentiebant, his testem se sistit prænominatus Sturmus, qui per novem annos aëris tempestates, cum Astrologorum regulis calendariorumque vaticiniis nullam congruentiam habentibus contulisse se prædicat; Hi autem Astrologi si fidere magis vellent oculis quam traditionibus aliorum, in his nostris regionibus copiosarum & continuarum pluviarum cum vento occidentali connexionem ferè perpe-

petuam observarent, variantibus interim multum cælestium corporum aspectibus, huc spectat etiam annua navigantium ad ora Asiæ, Africæ, aliaque loca remotiora, experientia, probans in regionibus Zonæ torridæ plerumq; omnibus non ita vagas & incertas ut in nostris climatibus, sed statas & certas esse iisdem anni mensibus quotannis easdem aeris tempestates, cum alia tamen semper sit adspectuum ratio. Observandum præterea quod eodem momento quo nobis cadunt imbres, grandines aut fulmina, alias non remotiores tantum, sed viciniores quoque terræ partes omnimoda gaudere serenitate. Nec quidquam nos movent observationes Chaldæorum Ptolemæi & antiquorum universim omnes quas subinde crepant, quod alibi locorum habitæ sint, ideoque nec possunt nec debent omnibus accommodari regionibus, nec valent exempla illa plerumque dubiæ fidei, quibus ostendere conantur prædictionibus eventum respondisse, cum in promptu sint multo

plura vanitatem Astrologiæ ejusmodi probantia, quorum unum hic proponere sufficit de Joh. Stöflero, qui ex conjunctione magna omnium planetarum, æquinoctium vernum A.º 1624 in signo (♋) aqveo antecessura, diluvium pene universale certo prædixit, cujus rei gratia. plurimi per Galliam Italianam, Hispaniam, Germaniamque montium occupavere juga, contigit tamen ut totus Februarius, reserandis cæli cataractis destinatus existeret serenissimus & siccissimus.

§. XV.

Expositis sic breviter iis quæ observatione eguere circa prædictiones tempestatum, requirit tractationis ordo ut Astrologorum supersticiosam divinandi temeritatem e genituris hominum considerationi subiciamus. Quod igitur ad illud quod certo statuunt ex astrorum positura, ex ordine & vi qua influunt, in lucem prodeuntibus infantibus vitæ, interitus, morumque rationem disponi, in memoriam revocamus

ea quæ de siderum viribus ex positu ordineque eorundem a nobis antea prolata sunt, quibus hoc addimus scilicet in hominum genituris æstimandis ipsum nativitatis momentum & constellationem ad idem momentum supponi debere, quorum tamen neutrum aut antiquioribus Astrologis perspectum esse potuit, aut modernis, excultiori licet Astronomiæ calculo fruantur innotuit, tanta enim vertigine notum est rapi cælum ut unius minuti morula intercedente stellæ aliquæ ex uno Thematis domicilio in aliud quod oppositæ prorsus aut diversæ saltē significationis sit, permeent: totamque adeo prælagiendi rationem immutent, ut nisi præcisa & in puncto statuatur constellationum ratio, una eademque ad plures eodem die natos sortique diversissimæ obnoxios referri posset, cui itaq; hominum sua fata certo relaturi sunt Astrologi?posito autē quod infallibiliter animadverri posset, quo situ vigoreque stellæ essent, hoc vel illo nato, non tamen eo certiores inde evadunt Astro-

logi de natura infantis, nam si diu nascitur puer; quod sæpe fit ut unum membrum citius, alterum tardius producat, & denique totus edatur, quænam ideo astrorum collocatio illi fatalis erit, an quæ adstitit exeunti capiti, an quæ productum respexit? cur non ea potius attenditur quæ fuit cum animaretur fætus in utero, quidni cæteræ sub quibus tenerum corpus, & anima in utero materno instruebatur ad vivendi patientiam? certe eodem iure ex eorum fidem conditione dependere infantem existimamus ac ex horum quæ tempore nativitatis apparent, unde ariolatio potius sumenda a tempore conceptionis, quod ipsos æque ac nos latet, quam nativitatis: si vero a nativitatis momento vaticinium institueretur tum notum est obstetrices partum multum accelerare vel morari posse, & sic penes illos esset tribuere fata eaque pro arbitrio permutare. Perinde alias est quænam constellation attendatur, non possumus enim

nobis persuadere tantum sideribus in corpora nostra imo in mentes esse imperium ut ex illis expectemus felicitatem vel infortunium vitæ genus & mortis arbitrium, num enim qui Martem sequuntur & in prælio una occumbunt, sub eodem cæli adspectu nati erant, vel quando in mare perit navis, nonne ea nulli vecti, nisi quos nascentes astra naufragio damnaverint, equidem sub cælo diverso producti coeunt in aciem, navigio imponuntur, ac dispares ortus una morte conjungunt. Et quotquot eodem nexu astrorum eandem aspiciunt lucem uno tamen fato nec vivunt nec pereunt quot quæso eorum qui simul cum rege ediri sunt eadem cum illo fruuntur dignitate ac fortuna? Absurditatem Astrologorum possumus quoque hoc exemplo ostendere. Quando quis in latronem incidens vita ab eodem privatur, num eadem astra quæ viatorem dum nasceretur, ferro prædonis mancipabant, ipsi etiam prædoni diu fortasse antea nato mentem vimque de-

derunt, ut hunc de medio tolleret, sic eadem de dignitatibus ratio, ad quas per suffragia ascenditur quomodo possunt ea sidera quæ alicui nascenti adfuerunt, & (ut volunt Astrologi) dignitatem pollicebantur, aliis mortalibus imperare qui sub iis nati non sunt, ut scilicet eorum suffragiis ad tantum dignitatis gradum provehatur. De quibus prolixè agit Barclajus in Argenide.

§. XVI.

Valeat itaque ejusmodi malè fida vaticinandi ratio ex positu astrorum, cum omnem mortalium destruat libertatem, quanta enim esset nostra libertas, si a tali quod fingunt præscripto siderum nullo modo possemus recedere? curem ego valetudinem, me honores expectant, quid vitæ vitia odio prosequi, virtutique operam dare, si nascenti dictum sit quid me esse oportet? hoc modo perit Dei cultus, amplius enim quid thura offeram, quid Deum venerer, quid ejus auxilium implorem, si non possit aut nolit quod de me
sta-

statutum est deflectere; & hoc modo pro nascituris liberis non Deum sed astra orare necessum est, ut eis sint propitia, & sic cavendum ne nobis contingat quod cuidam in Germania accidit, quem tanta ceperat superstitio, ut nec in cubiculum uxoris introiverit, nisi antea explorasset num boni quid vel mali minarentur astra, si aliquid infausi significarent, solus capiebat somnum, nati autem erant ei liberi, iique omnes infani. Nos vero non cogi sideribus vel hinc constat quod haud pauci impetum (si alias talis vis eis competeret) ab iis concitatum ratione domitamus. Nulla namque re humanum genus, magis a belluis discrepat, quam hoc libertatis privilegio, quæ sollicitari a subiectis flagrantibus motibus potest, sed ad vitia aut virtutem adigi nequit invita. Hinc in Philosophorum scholis nihil vulgarius quam sapientis animum expertem servitutis, ipsis quoque imperare sideribus. Unde evidens est ex astris non statui certo posse quid acturi

passurive sint mortales, nam cum moderari possim⁹ in generatis affectib⁹, quidni illa declinare, quæ illi affectus peperissent si fuisset obnoxii. Si autem omnes nostræ actiones ita necessario ab astris dependerent, frustra negotiis nostris operam curamque impendimus: fierent enim, vel cessantibus nobis, quæ ipsa præscipere, & quæcunque vetuere, nulla nostra industria procederent. Vis denique illa quæ infelicem nascenti putata infanti vitam portendit, aut violentæ mortis casum in trigesimum forte aut amplius vitæ annum constituit, aut duret in cælo & destinatum tempus expectet, quo terris illabens effectus producit antea destinatos, aut inseratur ipsi infanti, ut veluti fota paulatim coalescens jussu tempore erumpat impleatque quod astra mandaverant, jam absurdum est asserere vim istam contineri in cælo, quia ex mente Astrologorum fortuna infantis constat ex eo modo quo astra dum infans nascebatur inter se juncta erant, postquam
jam

jam eum modum in cælo deleverit a-
 strorum continuus motus aliumque effe-
 cerit priori contrarium, ubi tum re-
 condetur prior illa vis quæ demum post
 longam annorum seriem se exerat. Nec
 potest adherere infati & circa adultam
 ejus ætatem primum aliquid valere, id
 enim pejus nugamentum est, sic in nau-
 fragio constituti, quod vitam perdant in
 caula non est vis aliqua astrorum il-
 lis insita, sed aut ventorum vis, impe-
 ritia gubernatoris, aut instrumentorum
 navi adherentium infirmitas, ut erudite
 differit Barclajus in Arg. &c his pen-
 sitatis ita argumentamur: Quidquid lu-
 am in agendo libertatem habet id nul-
 lam ab astris determinationem patitur,
 voluntas humana est talis E. Et sic per,
 consequens prædictiones Genithliacæ
 vanæ sunt & nullius momenti.

§. XVII.

Sic rationibus victi Astologi plurima
 coacervant exempla quibus stabilire
 nituntur suam de infallibilitate prædi-
 ctio-

ctionum sententiam, ideo maxime, quod illa probant vaticinia habuisse congruentiam cum eventu; verum inde veritas sententiæ hujus confirmari nequit, luce namque meridiana clarius est, si aliquando contigerit quod prædixerant Astrologi, id non necessitate fatorum, astrisve cogentibus, sed vel ex accidenti evenisse arbitramur, cæcus enim dum vim lapidum spargit, aliquando imprudens potest metam tangere, aut credimus DEUM in vindictam impiæ credulitatis nonnunquam representare mortalibus ea ipsa quæ sibi non ab ipso, sed sideribus metuerunt, sic & insomnia quamvis sine duce oberrent; tamen interdum fortuitas rerum futurarum species referunt; aliunde idcirco non possunt esse ejusmodi vaticinia, nisi uti velint Astrologi malorum geniorum commercio, qui transacta secretaque inter homines accurate explorando & sagaciter de futuris conjiciendo talia illis suggerunt. Multa etiam horum exemplorum quæ afferunt vana sunt atque incerta:

certa, de quibus ita habet Barclajus in Argenide, *prodigia ait cum narrantur, excipi solent favore mirantium, & quamquam non ad verum exacta sint, postquã semel scriptorem invenerunt, pluribus placent, veneratione crescunt, vetustate commendantur*; Et quamvis unus vel alter eventus vaticinio responderet, innumera tamẽ sunt exempla quæ prædictionum falsitatem arguunt, illa autem omnia recensere unius diei labor non est, sufficit nobis unum vel alterum hic annotare, unde de reliquis facile est judicatu, horum singulare est Prognosticon Gaurici de Hen. II Galliæ rege, quem victurum esse felicissimum annos 70, deductis duobus mensibus prædixerat, Cardano quoque felicissimam senectutem ipsi pollicito; cum tamen ætatis 40 ex oculari vulnere obiisse ex historiis constet. Sic & Michaelis Nostradami iudicium propria manu exaratum supra Thema natalitium viri nobilis Antonii Suffredi: ita namque prænunciaverat, *erit Suffredus barba promissa & semicrispa*, at ille semper ulus fuit

rasa, in media etate dentes rubigine afficientur,
donec vixit ad obitum usq; obtinuit can-
didissimos, in 19 anno vel ciciter, extranea
sucessione dives erit, at nullam præter pa-
ternam consecutus est; uxorem extra pa-
triam ducet, at ex propria patria con-
jugium quæsit. Anno 27 spurium fili-
um suscipiet, at hoc inauditum erat; non
pertransibit 75 etatis annum, at ille non
explevit 54, de quo Nostradamus nihil.
 Quam vacillans autem est Astrologorum
 experientia quam toties, ac tam auda-
 cter in suis prædictionibus venditant e-
 gregium specimen nobis exhibet Tycho
 Brahæus dum Gauricum & Cardanum
 eventa moresque Lutheri, ex ejus ge-
 nitura expendentis, apte satis utrum-
 que refert hanc istis accommodasse,
 quamvis alter 12 Octobris 1483. alter
 vero eundem mensis diem anni sequen-
 tis 1484, ille tamen horam a meridie de-
 cimam, hic primam ipsi supposuisset
 natalem, cum tamen ea revera fuisset
 undecima a meridie 10 Novembris 1483
 Eberi Calendario teste. Merito itaq; va-
 frities,

frities, ignorantia, credulitasque inter Astrologorum experientiae fulcra numerantur, dum oblata E. G. genitura, id maxime curant ex praescripto magistrorum ut sexum nati, familiam, regionem, mores & alia circa hanc rem sibi habeant perspecta atque cognita, aut de futuris belli pacisque conditionibus vaticinia instituentes, quae praecesserunt eventa considerant, quae in praetens agitantur consilia quantum fieri potest expiscantur, & ex his & similibus aliis futura utcunque aestimantes & Oraculorum instar ambigue proloquentes, caelestem aliquam constellationem vaticinio suo callide praetexunt. Denique si tanta esset Astrologis ex astris notitia, cur quod praeter spem evenit non possunt praecavere sibi ne aliquid adversi illis unquam accidat, omnium autem temporum historiae testimonium perhibent eos semper variis fortunae ictibus expositos fuisse.

§. XVIII.

Ne tamen profus victas manus concedant, ratione physica sese quod volunt, obtinere posse sperant, dicendo ex stellarum positu & situ gubernari variarique temperamenta ex temperamentis inclinationes existere, ex inclinationibus mores & actiones provenire: Verum præter ea quæ in superioribus de viribus stellarum ex vario positu exposuimus, dicimus exinde opinionem ipsorum nihil acquirere posse stabilimenti, quod causas remotiores plus hoc in negotio valere censeant quam propinquiores. Cui enim rem æquiore animi lance ponderanti non certo certius constat seminum diversitatem, cibi atque alimentorum diversitatem, vivendique rationem, plus conferre ad temperamentum variationem quam positum astrorum, his addendæ sunt etiam hæ causæ quæ ad mores ingeniaque afficienda non minoris sunt efficaciam, nimirum consuetudo,

disciplina, instituta atque leges, commercia & permissiones cum aliis gentibus. Exemplo potest esse Græcia, cujus habitatoribus quid olim fuit ingeniosius, cultius, elegantius; Quid vero iis hominibus qui nostro hoc tempore eundem hauriunt aerem, idem aspiciunt cælum, eandem tellurem colunt, vilius incultius & magis barbarum? sic & alii sunt mores eorum qui vivunt in rebus publicis liberis, alii eorum, qui vivunt sub temperatis principum imperiis, alii eorum qui sub duro jugo atque tyrannide degunt, adeo ut eum, qui ejusmodi quid vult arcessere a cælo atque aeris natura, difficultatem suam circa hoc perferentiscere non dubitamus; Et licet temperamenta variarentur ad variam astrorum conjunctionem, vana nihilominus est prædictio inde facta, quippe hominis actiones ex connexionem astrorum indeque aeris ac temperamenti constitutione derivare, est hominem sua libertate spoliare & facinoribus atque vitiis ejus, excusationem parare, hæc

enim omnia tum in humores & astra reiceret, nam nisi hominis voluntas in rebus naturalibus moralibusque libera esset frustranæ fuere omnes leges, vana omnia præcepta de virtutibus sectandis vitiisque fugiendis, injustæ omnes pœnæ, *ubi enim homini nihil plane spontaneitis relinquatur, ibi non ipse homo, sed qui eidem necessitate affert auctor habebitur actionis ad quam invitus membra viresq; suas accommodat:* habet Samuel Pufendorf⁹ in libro 10 de officio Hominis & Civis; Non tamen negam⁹ in mundo superiori necessario eventura necessitateq; causæ naturalis nixa, tanquam necessaria prænunciari posse, ut sunt Eclipses, stellarum conjunctiones, oppositiones &c. ibi enim est necessarius effecti cum causa nexus, in mundo vero sublunari eventus contingentes, non nisi contingenter & cum formidine partis oppositæ prædici debere, apud Moralistas in confesso est, potest enim vis prudens cohibere appetitum & in gyrum rationis cogere eundem.

§. XIX.

Ultimum tandem refugium quærunt
 apud Scripturam Sacram, colligentes
 nonnulla dicta, quibus artis suæ verita-
 tem dignitatemq; corroborare conantur.
 Imprimis autem urgent dictū illud Matt.
 16. v. 2. & 3. Ubi CHRISTUS loquitur. *Facto*
vespere dicitis, serenum erit, rubicundum enim
cælum, & mane, hodie tempestas, rutilat enim
cælum. Sic & Gen. 1. 14. *Creavit J EHOVA*
duo luminaria magna, ut sint in signa; verum
 nihil hæc sententiæ eorū patrocinantur,
 nam in illo dicto Matth. 6. Salvatorem
 id non ex propria sententia, sed ex
 opinione aliorum dixisse constat, nec
 loquitur dictum illud de præcognitione
 & prædictione eventū futurorum quæ
 fortuna aut fato eveniunt. Ex dicto
 vero Gen. 1. inferre volunt instituisse
 DEUM hujusmodi artem, aut declaraf-
 se sidera eo fine a se creata, ut co-
 gnosceremus futuros eventus, quos co-
 gnosci ex illis profitentur Astrologi.
 Ve-

Verum ad Calendas Græcas probare possunt hoc in illum sensum esse detorquendum hic autem est sensus genuinus: propterea duo luminaria magna & stellæ a Deo factæ sunt ut signa forent quibus ordo & successus temporis notaretur unde horæ diei meridiei, noctisque designarentur &c. at illum locum de signis conjugii & cælibatus, amoris aut odii, honoris aut infamiæ, virtutis aut nequitia, longitudinis aut brevitatis vitæ, sanitatis aut morbi, mortis naturalis aut violentæ &c explicare, id repugnat ipsi scripturæ, quæ supponit hæc solum prænosci aut prædici posse a Prophetis, hoc est a viris spiritu divino afflatis, & non cælo spectando adiectis, quamobrem damnat Chaldæos qui profitebantur se ista ex ipso cælo deducere posse, notus est Esaiæ locus C. 47. 13. dum Babylonem quam appellat Chaldæorum filiam ita alloquitur, *Deficisti inquit in multitudine consiliorum tuorum Et salvent te augures cali, qui con-*

templabantur. sidera & supputabant menses,
ut ex eis annuntiarent ventura tibi, ecce
facti sunt tanquam stipula, ignis combussit
eos, non liberabunt animam de manu flamma,
Sic & Jerem. Juxta vias genium nolite
discere, & a signis cali nolite metuere, quæ
timent gentes; quia leges populorum vana sunt.
 Non itaque adeo miramur Astrologos
 priscorum! temporum in accersendis cæ-
 litus effectuum sublunarium causis, fre-
 quentissime a vero aberrasse, cū maximā
 pars corporum cælestium illis incognita
 absconditaque fuerit, quis namque i-
 gnorat ab Astrologis hujus seculi præ-
 ter septem planetas, totidem novos a-
 lios in cælo telescopiorum ope detectos,
 fixas quoque ignotas ante, multo plures
 quam quas unquam antiquitas inermi
 oculo contuita est, cognitae esse, imo in
 Solis facie obortas aliquando maculas &
 fuliginiosas quasi nubes, vastitate sua,
 totius Europæ, Asiæ aut Africæ ampli-
 tudinem adæquantes, deprehensas. Hæc
 jam sunt quæ incultus ingenii mei

58

ager circa hoc argumentum producere
 valuit, quæ licet valde exigua sint sub-
 tilitatque Materiæ in minimis haud re-
 spondeant, defectum tamen huncce æ-
 quissimum benigni lectoris iudicium
 confido suppleturum, atque sic hucce
 tanquam ad majora incitamenti
 pro ratione instituti conten-
 tus claudio :

*Glor. à in excel^s tibi sit moderator Olympi
 Qui regis atq; foves omnia quæ orbis habet.*

